

Norskspråklig kompetanse blant ansatte i kommunens barnehager

Forvaltningsrevisjon

15.09.16

INNHOOLD

1. INNLEDNING	1
1.1 Bakgrunn og problemstilling	1
1.2 Vurderingskriterier	1
1.3 Kort om barnehagene i Bærum kommune	3
1.4 Metode	3
1.5 Rådmannens kommentarer	4
2. FAKTAGRUNNLAG.....	5
3. REVISJONENS VURDERING	7
4. REVISJONENS KONKLUSJON OG ANBEFALINGER.....	9
4.1 Konklusjon	9
4.2 Anbefalinger	10
KILDER.....	11
RÅDMANNENS HØRINGSSVAR	12
REVISJONENS BEMERKNINGER.....	14

SAMMENDRAG

Tema for rapporten er norskspråklig kompetanse blant ansatte i kommunale og private barnehager i Bærum kommune, og hvordan dette står i forhold til barnehagens formål, oppgaver og innhold.

Rapporten baserer seg på gjennomgang av tilgjengelige dokumenter og samtaler med ansatte som i det daglige har ulike arbeidsoppgaver rettet mot barnehage som administrasjon, tilsyn, kursing og faglig veiledning.

Undersøkelsene viser lite som tyder på at manglende norskferdigheter blant ansatte i Bærum's barnehager er et vesentlig problem i forbindelse med barnehagenes formål, oppgaver og innhold.

Per i dag finnes det ikke informasjon basert på systematiske kartlegginger eller liknende som gir kunnskap om de ansattes språkferdigheter i forhold til barnas språklige utvikling og øvrige forhold. På bakgrunn av samtaler med de ansatte og andre forhold som beskrives i rapporten, mener revisjonen det er lite sannsynlig at en eventuell spørreundersøkelse vil avdekke vesentlige avvik.

Departementet vurderer det slik at bemanningen i barnehagene må ha tilstrekkelig norskkompetanse for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen, og i stortingsmeldingen *Tid for lek og læring* legges det opp til å lovfeste krav om norskspråklig kompetanse for ansatte i barnehagene.

I kommunens barnehagemelding er det definert et eget mål om å styrke personalets norskkompetanse. Arbeidet med dette har ikke startet. Det vises her til at barnehagemeldingen gjelder for en tiårsperiode og at det de første årene fokuseres på andre mål i barnehagemeldingen (Kvalitetsplan I 2015-2018).

På bakgrunn av barnehagemeldingens mål, departementets vektlegging av norskspråklig kompetanse og sannsynligheten for at det lovfestes et krav om norskkompetanse for ansatte i barnehagene, mener revisjonen at rådmannen bør vurdere å gjennomføre tiltak for å få bedre kunnskap om norskspråklige ferdigheter i barnehagene i forhold til barnehagenes oppgaver og ansvar.

Undersøkelsene viser for øvrig at det finnes enkelte barnehager i kommunen hvor det kan stilles spørsmål om det er tilstrekkelig norskspråklig kompetanse i bemanningen. Revisjonen mener at det er viktig at rådmannen følger opp disse barnehagene.

1. INNLEDNING

1.1 Bakgrunn og problemstilling

Kontrollutvalget vedtok å gjennomføre forvaltningsrevisjonen i sitt møte den 15. juni 2016.¹

Problemstilling:²

I hvilken grad har de ansatte i kommunens barnehager norskspråklig kompetanse som støtter opp om barnehagens formål, oppgaver og innhold?

1.2 Vurderingskriterier

Vurderingskriteriene omfatter politiske vedtak, lovkrav, regelverk etc. som inneholder krav eller mål som skal oppfylles på området.

1.2.1 Regelverk og føringer fra sentrale myndigheter

Barnehagelovens formålsparagraf lyder som følger:³

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.

Barna skal få utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. De skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barna skal utvikle grunnleggende kunnskaper og ferdigheter. De skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.

Barnehageloven stiller ikke konkrete krav til barnehageansattes språkferdigheter, men i § 18 femte ledd stilles det krav til eier om at barnehagen skal ha tilstrekkelig bemanning til at personalet kan drive en tilfredsstillende pedagogisk virksomhet.⁴

Rammeplan for barnehagenes innhold og oppgaver ble fastsatt av kunnskapsdepartementet i 2006 og har som formål å gi en *forpliktende ramme for*

---

¹ Kontrollutvalget møte 15.06.16, sak 039/16, *Valg av nye forvaltningsrevisjoner*

² Vedlegg til sak 039/19, *Valg av nye forvaltningsrevisjoner*, Kontrollutvalget møte 15.06.16, forslag nr. 5

³ *Lov om barnehager (Barnehageloven)*, (LOV-2005-06-17-64), § 1

⁴ Meld. St. 19 Tid for lek og læring (2015-2016), side 48

planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet. I planen legger kunnskapsdepartementet til grunn at småbarnsalderen er grunnleggende for utvikling av språk, og fastholder at innholdet i barnehagen skal støtte barnas språklige kompetanse.⁵ Arbeid med språk anses som en integrert del av barnehagehverdagen og personalet skal se omsorg og lek, danning og læring, herunder språkopplæring i sammenheng.⁶

I stortingsmeldingen *Tid for lek og læring* uttaler departementet at det ikke vil være mulig for barnehagene å oppfylle rammeplanens krav dersom de ansatte ikke har tilfredsstillende norskspråklig kompetanse.⁷

For å fremheve behovet for å sikre at alle barnehager arbeider godt med utviklingen av barns språk og at barna omgås gode norskspråklig rollemodeller, tar regjeringen med stortingsmeldingen sikte på å lovfeste et krav til norskspråklig kompetanse hos ansatte i barnehagen.

1.2.2 Vedtak og regelverk i Bærum kommune

Barnehagemelding 2015-2025 ble vedtatt av kommunestyret i 2015 og skal bidra til et likeverdig barnehagetilbud med høy kvalitet i alle Bærums barnehager.⁸

Som en oppfølging av meldingen behandlet Hovedutvalget for barn og unge i januar 2016 *Kvalitetsplan for Bærumsbarnehagen 2015-2018*.⁹ Satsingsområdene i planperioden er lek, arbeid mot mobbing og realfag.¹⁰

Det gis nærmere informasjon fra disse dokumentene i rapportens faktadel.

Fra 01.02.12 har Bærum kommune stilt krav om at alle innvandrere fra land utenfor Skandinavia må dokumentere sin norskkompetanse.¹¹ Regelen gjelder for stillinger med brukerkontakt, og da regelen trådte i kraft ble det stilt krav om bestått norskprøve 3. Senere ble krav om bestått Norskprøve 3 erstattet med et krav om resultat B1 på Norskprøven.

Innvandrere som kan dokumentere fullført norsk grunnskole, videregående eller høyere utdanning gjennomført i Norge (med eksamen på norsk), trenger ikke å fremvise dokumentasjon fra norskprøve.

Utover de krav og føringer som er gitt av sentrale myndigheter har kommunen begrenset mulighet til å stille krav til private barnehager, og regelen om norskkompetanse for innvandrere gjelder kun de kommunale barnehagene.

---

⁵ Rammeplan for barnehagenes innhold og oppgaver, Kunnskapsdepartementet

⁶ *Språk i barnehagen – Mye mer enn bare prat*, Utdanningsdirektoratet, side 3

⁷ Meld. St. 19 (2015-2016) *Tid for lek og læring*, side 48

⁸ Kommunestyrets møte 29.04.15, sak 034/15

⁹ Hovedutvalget for barn og unge møte 11.01.16, sak 002/16

¹⁰ *Kvalitet i Bærumsbarnehagen*, Bærum kommunes nettsider, lest 31.08.16

¹¹ 5.17 *Utdyping- Norskprøve 3*, Bærum kommunes personalhåndbok av 26.01.12, *Norskprøve*, Bærum kommunes personalhåndbok av 28.01.15

1.2.3 Revisjonskriterier

Revisjonen legger følgende kriterier til grunn:

- De ansatte i barnehagene må ha tilfredsstillende norskspråklig kompetanse

1.3 Kort om barnehagene i Bærum kommune

Ved utgangen av 2014 hadde Bærum kommune 37 kommunale, 125 private og 50 familiebarnehager.¹²

Fordeling av barnehageplasser i Bærum kommune:¹³

Antall barnehageplasser:	2013	2014	2015
Kommunale barnehageplasser	3 526	3 633	3 506
Private barnehageplasser	3 841	3 859	4 084
Totalt	7 367	7 492	7 554

Ved utgangen av 2013 var det 123 ledere, 564 pedagogiske ledere og 1063 assistenter i de kommunale barnehagene (i årsverk).¹⁴

Barnehagekontoret skal bidra til å sikre god kvalitet i alle private og kommunale barnehager i kommunen¹⁵ og godkjenner barnehager, fører tilsyn og følger opp kommunale handlingsplaner.¹⁶ Arbeidet består blant annet i å følge opp barnehagenes pedagogiske arbeid, utarbeide kompetanseplaner og gjennomføre kurs for barnehageansatte.¹⁷

Språksenteret ble opprettet i 2012 og skal bidra til å styrke kompetansen om barns språkutvikling og språkmiljøer i barnehagene.¹⁸ Senteret er tilknyttet PPT-tjenesten og holder kurs for barnehageansatte i samarbeid med barnehagekontoret.¹⁹

Barnehagenes kontorfellesskap gir administrativ støtte innenfor områder som lønn, personal og økonomi for tjenestelederne i de kommunale barnehagene.²⁰

1.4 Metode

Prosjektet er gjennomført og rapportert i samsvar med *Standard for forvaltningsrevisjon organisert som prosjekt* (RSK 001).²¹

¹² [Barnehagemelding 2015-2025, side 5](#)

¹³ Tallene er hentet fra *Årsrapport 2015, Bærum kommune*. Barnehageplasser i åpne barnehager er ikke tatt med i tabellen.

¹⁴ [Barnehagemelding 2015-2025, side 41-42](#)

¹⁵ [Godkjenning og tilsyn, Bærum kommunes nettsider, lest 31.08.16](#)

¹⁶ Om *Barnehagekontoret*, Bærum kommunes intranett, lest 31.08.16

¹⁷ [Kompetanseplan 2016-2017 – Kompetanseutvikling for ansatte i Bærumsbarnehagen, Barnehagekontoret, Bærum kommune, 15.06.16](#)

¹⁸ [Språksenteret for barnehagene, Bærum kommunes nettsider, lest 31.08.16](#)

¹⁹ [Kompetanseplan 2016-2017 – Kompetanseutvikling for ansatte i Bærumsbarnehagen, Barnehagekontoret, Bærum kommune, 15.06.16](#)

²⁰ Om *Barnehagenes kontorfellesskap*, Bærum kommunes intranett, lest 31.08.16

²¹ Fastsatt av styret i Norges Kommunerevisorforbund 01.02.11.

Faktaene i rapporten bygger på en gjennomgang av tilgjengelige dokumenter og samtaler med ansatte som har ulike oppgaver knyttet til barnehagene i kommunens administrasjon.

Revisjonen har vært i kontakt med ansatte ved Barnehagekontoret, Barnehagenes kontorfellesskap, Språksenteret og kommunalsjef for barnehager.

Revisjonen har underveis i arbeidet vurdert å gjennomføre en større kartlegging i form av en spørreundersøkelse til barnehagelederne. På bakgrunn av den informasjon vi har skaffet til veie i arbeidet med prosjektet, har revisjonen valgt ikke å gjennomføre noen større kartlegging.

Dokumenter som er allment tilgjengelig på nett er lenket og merket med blå tekst.

1.5 Rådmannens kommentarer

Rådmannens kommentarer til rapporten er vedlagt.

2. FAKTAGRUNNLAG

2.1.1 *Norskkompetanse i barnehagene*

I *Barnehagemelding 2015-2025* opplyses det om manglende norskkompetanse blant en del ansatte i barnehagene.²²

Revisjonen har vært i kontakt med fem personer i administrasjonen som i det daglige har ulike arbeidsoppgaver og ansvar opp mot barnehagene.

Samtalene med de ansatte i administrasjonen viser at norskkompetanse blant de ansatte i barnehagene gjennomgående anses som en viktig og interessant problemstilling, men at dette, på overordnet nivå, i ikke anses som et problem. Generelt opplever man at barnehagene har god norskkompetanse i bemanningen. Samtidig kommer det frem at det finnes enkelte barnehager i kommunen hvor man kan stille spørsmål om barnehagen har tilstrekkelig bemanning med gode norskferdigheter.

I utgangspunktet oppfattes det ikke som noe problem at barnehager har enkelte ansatte med mindre gode norskferdigheter. Det viktige her er at barnehagene er bevisste på hvordan de bruker slike ressurser i barnehagedriften, og at dette gjøres på en måte som ikke går utover barnas språkutvikling. Videre er det de små barnehagene som er mest sårbare når det gjelder bemanning med svake norskferdigheter.

Barnehagekontoret er tilsynsmyndighet for barnehagene i kommunen og anslår at samtlige barnehager har fått to tilsynsbesøk de siste åtte årene. Per i dag finnes det ingen konkret hjemmel for å føre tilsyn med de ansattes norskkompetanse, men revisjonen får opplyst at det er naturlig å være oppmerksom på slike forhold under tilsyn. De siste årene har det vært ett tilfelle der kommunen har reagert ovenfor en barnehage i forbindelse med manglende norskkompetanse.

Barnehagekontoret oppgir at man svært sjeldent mottar klager knyttet til manglende norskkompetanse blant ansatte i barnehagene. Barnehagekontoret opplyser for øvrig at foresatte som hovedregel henvender seg direkte til sin barnehage ved klager. Revisjonen har ikke vært i kontakt med barnehagene for å undersøke dette.

De ansatte revisjonen har snakket med opplever ikke at det er noen forskjell mellom private og kommunale barnehager når det gjelder norskspråklig kompetanse blant de ansatte.

Brukerundersøkelsene i barnehagene i 2010 og 2013 viste et resultat på henholdsvis 5,3 og 5,2 på brukertilfredshet (skala fra 1 til 6).²³ Dette må forstås som at foreldrene generelt er godt fornøyd med barnehagetilbudet.

---

²² *Barnehagemelding 2015-2025*, side 31

²³ *Årsrapport 2013*, side 50 og *Årsrapport 2010*, side 29

2.1.2   *Krav om å dokumentere norskkunnskaper ved nyansettelser*

Målsettingen med å innføre krav om dokumenterbare norskferdigheter for innvandrere i stillinger med brukerkontakt var å redusere feil, misforståelser og klager i tjenesteutøvelsen.²⁴ Ordningen ble evaluert i 2013²⁵ og i 2014²⁶ ved bruk av spørreundersøkelser til kommunens tjenesteledere, herunder også barnehageledere.

Evalueringene viser at barnehageledere og øvrige tjenesteledere i kommunen anser ordningen som god og viktig. Begge årene oppgir ca. halvparten av tjenestelederne at ordningen har ført til færre feil, misforståelser og klager. Flere, blant annet flere barnehageledere, mener at kravet burde vært strengere.²⁷

Kommentarene fra barnehagelederne ved evalueringen i 2014 viser at flere mener at bestått norskprøve ikke trenger å bety at vedkommende har gode nok norskferdigheter til å arbeide i barnehage. Administrasjonen deler denne oppfatningen. For øvrig viser evalueringen i 2014 også at barnehagelederne mener det er viktig med gode norskferdigheter for å arbeide i barnehagene.

Revisjonen får opplyst at Barnehagenes kontorfellesskap kontrollerer om det foreligger dokumentasjon på norskkunnskaper ved nyansettelser i de kommunale barnehagene. Revisjonen har ikke undersøkt om disse rutinene følges.

2.1.3   *Tiltak i barnehagemeldingen*

Barnehagemelding 2015-2025 har et tiårsperspektiv og følges opp med tiltak i treårige kvalitetsplaner.

Når det gjelder norskspråklig kompetanse blant ansatte med innvandrerbakgrunn er det definert følgende mål i Barnehagemeldingen: *Vi skal styrke personalets norskkompetanse.*²⁸ Det fremgår videre at norskopplæring med barnehagefaglige tema skal være et tilbud til de ansatte (eventuelt obligatorisk).

Revisjonen får opplyst at administrasjonen ikke har startet arbeidet med dette tiltaket. Det vises her til at barnehagemeldingen gjelder for en tiårsperiode og at det de første årene fokuseres på andre mål i barnehagemeldingen (Kvalitetsplan I 2015-2018).

---

²⁴ *Evaluering av krav om minimum norskprøve 3 ved ansettelse av innvandrere*, sak 067/13, Sektorutvalg bistand og omsorg, 08.10.13

²⁵ Vedlegg til sak *Evaluering av krav om minimum norskprøve 3 ved ansettelse av innvandrere*, sak 067/13, Sektorutvalg bistand og omsorg, 08.10.13

²⁶ *Evaluering av krav om norskprøve 3 ved ansettelse av innvandrere*, sak 012/15, Utvalg for samarbeid, 09.03.15

²⁷ Vedlegg til sak *Evaluering av krav om norskprøve 3 ved ansettelse av innvandrere*, sak 012/15, Utvalg for samarbeid, 09.03.15

²⁸ *Barnehagemelding 2015-2025*, side 33

3. REVISJONENS VURDERING

Vår gjennomgang viser at personer som har ulike arbeidsoppgaver opp mot barnehagene i kommunens administrasjon mener at barnehagene i Bærum generelt har god norskkompetanse i bemanningen.

Det fremgår av barnehagemeldingen at det er manglende norskkompetanse blant en del ansatte i barnehagene. Samtalene med administrasjonen viser at dette i utgangspunktet ikke oppfattes som et problem, men at det er avgjørende at den enkelte barnehagen nytter slike ansatte som resurser, og at dette gjøres på en måte som ikke går utover barnas språkutvikling.

Barnehagekontoret mottar svært sjeldent klager relatert til de ansattes norskspråklige kompetanse, og tilsyn i samtlige barnehager i kommunen de siste årene har kun ført til en reaksjon fra kommunens side. Brukerundersøkelsene viser at foreldrene generelt er godt fornøyd med barnehagetilbudet. Revisjonen antar også at dette er en tjeneste der innbyggerkontrollen er betydelig.

Undersøkelsene viser også at både ansatte i administrasjonen og barnehagelederne mener norskspråklige ferdigheter er en viktig problemstilling og at det er viktig å ha tilstrekkelig norskkompetanse i bemanningen.

Det finnes ikke systematisert kunnskap om denne problematikken i barnehagene per i dag. På bakgrunn av de ovennevnte forhold mener revisjonen likevel at det er lite som tyder på at det er et betydelig problem at manglende norskkompetanser blant ansatte i barnehagene går ut over barnehagenes mulighet til å oppfylle formål, oppgaver og ansvar. Revisjonen har underveis i arbeidet vurdert å gjennomføre en spørreundersøkelse blant lederne i kommunens private og kommunale barnehager, men valgte ikke å gjennomføre en slik undersøkelse av hensyn til kostnader og fordi vi anser sannsynligheten for å avdekke vesentlige avvik som lav.

I samtaler med ansatte i administrasjonen kommer det frem at det finnes enkelte barnehager i kommunen der det kan stilles spørsmål om barnehagen har tilstrekkelig norskkompetanse i bemanningen. Revisjonen viser her til departementets vurdering om at barnehagene ikke vil kunne oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen uten tilstrekkelig norskkompetanse blant de ansatte, og understreker at det er viktig at rådmannen følger opp disse barnehagene.

Revisjonen noterer for øvrig at styrking av personalets norskkompetanse er et mål i barnehagemeldingen, men at administrasjonen ikke har startet arbeidet med dette. Revisjonen anser dette tiltaket som positivt med tanke på å sikre norskkompetanse i henhold til føringer fra sentrale myndigheter og som kvalitetsheving i barnehagene.

På bakgrunn av departementets vektlegging av norskkompetansens betydning, sannsynligheten for at krav om norskkompetanse lovfestes og som en forberedelse til

barnehagemeldingens tiltak, mener revisjonen at rådmannen bør vurdere å gjennomføre tiltak for å få bedre kunnskap om de ansattes norskkompetanse i forhold til barnehagenes formål, oppgaver og innhold. Stikkord her kan være barnas språklige utvikling, barnehagen som pedagogisk virksomhet og samarbeid mellom barnehage og hjem.

4. REVISJONENS KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

Kontrollutvalget ønsket å gjennomføre en forvaltningsrevisjon med følgende problemstilling:

I hvilken grad har de ansatte i kommunens barnehager norskspråklig kompetanse som støtter opp om barnehagens formål, oppgaver og innhold?

Revisjonens vurderinger og konklusjon omfatter kommunale og private barnehager.

4.1 Konklusjon

På bakgrunn av undersøkelsene mener revisjonen det er lite som tyder på at manglende norskspråklige ferdigheter blant ansatte i Bærums barnehager er et vesentlig problem i relasjon til barnehagenes formål, oppgaver og innhold.

Revisjonen understreker at det per i dag ikke foreligger informasjon basert på systematiske kartlegginger som sier noe om de ansattes språkferdigheter og hvordan dette står i forhold til barns språklige utvikling eller andre relevante temaer.

Vår konklusjon er basert på samtaler med ansatte som i det daglige har ulike arbeidsoppgaver rettet mot barnehagene som administrasjon, tilsyn, kursing og faglig veiledning. Disse personene oppgir gjennomgående til revisjonen at dette på et overordnet ikke oppleves som et problem og at barnehagene i Bærum generelt har god norskkompetanse i bemanningen. Kommunens barnehageadministrasjon mottar for øvrig sjeldent klager på dette området, og tilsyn ved samtlige barnehager de siste årene har kun medført ett tilfelle der kommunen har reagert ovenfor en barnehage knyttet til norskspråklige kompetanse.

I undersøkelsene kom det frem at det finnes enkelte barnehager der det kan stilles spørsmål om de ansatte har tilstrekkelige norskspråklige ferdigheter. Revisjonen viser her til departementets vurdering om at barnehagene ikke vil kunne oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen uten tilstrekkelig norskkompetanse blant de ansatte, og understreker at det er viktig at rådmannen følger opp disse barnehagene.

På bakgrunn av barnehagemeldingens mål, departementet vurdering og sannsynligheten for at det lovfestes et krav om norskkompetanse for ansatte i barnehagene, mener revisjonen at rådmannen bør vurdere å gjennomføre tiltak for å få bedre kunnskap om norskspråklige ferdigheter i relasjon til barnehagenes oppgaver og ansvar.

I dialog med administrasjonen har revisjonen fått opplyst at det finnes muligheter for å legge inn spørsmål til barnehagene knyttet til norskspråklig kompetanse i en rapportering som gjennomføres årlig. Revisjonen mener dette kan være en god og lite ressurskrevende løsning for å få mer kunnskap om problemstillingen.

Revisjonen mener denne kunnskapen kan være verdifull i arbeidet med å styrke de ansattes norskferdigheter, for ytterligere å sikre at norskkompetansen er i henhold til føringer fra sentrale myndigheter, og ved eventuelle tilpasninger som følge av nye lovkrav.

4.2 Anbefalinger

1. Rådmannen bør vurdere å gjennomføre tiltak som øker kunnskapen om norskspråklig kompetanse blant ansatte i Bærums barnehager, og hvordan dette står i forhold til barnehagens formål, oppgaver og innhold.

KILDER

Politiske saker og vedlegg

Barnehagemelding 2015-2025, vedtatt i kommunestyrets møte 29.04.15

Kompetanseplan 2016-2017 – Kompetanseutvikling for ansatte i Bærumsbarnehagen, vedtatt av Hovedutvalg for barn og unge 11.01.16

Evaluering av krav om minimum norskprøve 3 ved ansettelse av innvandrere, sak 067/13, Sektorutvalg bistand og omsorg, 08.10.13

Vedlegg til sak Evaluering av krav om minimum norskprøve 3 ved ansettelse av innvandrere, sak 067/13, Sektorutvalg bistand og omsorg, 08.10.13

Evaluering av krav om norskprøve 3 ved ansettelse av innvandrere, sak 012/15, Utvalg for samarbeid, 09.03.15

Vedlegg til sak Evaluering av krav om norskprøve 3 ved ansettelse av innvandrere, sak 012/15, Utvalg for samarbeid, 09.03.15

Årsrapport 2015, Bærum kommune

Årsrapport 2013, Bærum kommune

Årsrapport 2010, Bærum kommune

Valg av nye forvaltningsrevisjoner, Kontrollutvalget møte 15.06.16, sak 039/16

Vedlegg til sak 039/19, Valg av nye forvaltningsrevisjoner, Kontrollutvalget møte 15.06.16

Fra sentrale myndigheter

Lov om barnehager (Barnehageloven), LOV-2005-06-17-64

Meld. St. 19 Tid for lek og læring (2015-2016)

Rammeplan for barnehagenes innhold og oppgaver, Kunnskapsdepartementet

Språk i barnehagen – Mye mer enn bare prat, Utdanningsdirektoratet

Fra kommunens intranett og nettsider

Kvalitet i Bærumsbarnehagen, Bærum kommunes nettsider, lest 31.08.16

Godkjenning og tilsyn, Bærum kommunes nettsider, lest 31.08.16

5.17 Utdyping- Norskprøve 3, Bærum kommunes personalhåndbok av 26.01.12,

Norskprøve, Bærum kommunes personalhåndbok av 28.01.15

Om Barnehagekontoret, Bærum kommunes intranett, lest 31.08.16

Språksenteret for barnehagene, Bærum kommunes nettsider, lest 31.08.16

Om Barnehagenes kontorfellesskap, Bærum kommunes intranett, lest 31.08.16

RÅDMANNENS HØRINGSSVAR

Kommunerevisjonen
Per-Martin Svendsen
Rådhuset
Rådhus torget 4
1304 SANDVIKA

Deres ref.:

Vår ref.:
16/179812/SOP

Dato:
14.09.2016

Forvaltningsrevisjonen om norskspråklig kompetanse blant ansatte i kommunens barnehager - Rådmannens høringssvar

Det vises til mottatt forvaltningsrevisjonsrapport om norskspråklig kompetanse blant ansatte i kommunale barnehager. Rådmannen takker for rapporten og vil bruke den i det videre arbeidet.

Revisjonen gir i sin rapport følgende anbefaling til rådmannen:

«Rådmannen bør vurdere å gjennomføre tiltak som øker kunnskapen om norskspråklig kompetanse blant ansatte i Bærum's barnehager, og hvordan dette står i forhold til barnehagens formål, oppgaver og innhold.»

Kommunalsjef for barnehage har så langt ikke fått tilbakemeldinger om at manglende norskkompetanse er et stort problem i barnehagene. Dette er allikevel et område det er viktig å følge utviklingen på. Barnehagekontoret vil i forbindelse med årlig tilsyn av barnehagene stille spørsmål om personalets norskkompetanse. Hensikten er å følge opp den enkelte barnehage bedre, og også danne grunnlag for videre oppfølging av [Barnehagemeldingen](#), jf. pkt. 2.1.3 i rapporten.

[Barnehagemelding 2015-2025](#) definerer følgende mål:

«Vi skal styrke personalets norskkompetanse. Norskopplæring med barnehagefaglige tema skal være et tilbud til de ansatte.» I [Kvalitetsplan I 2015-2018](#) er dette tiltaket ikke konkretisert, men vil bli fulgt opp i senere revisjoner av kvalitetsplan.

I kommunens personal- og HMS håndbok kapittel 2.11, Krav til norskkompetanse hos innvandrere, står det følgende:

«Regelen gjelder fra 01.05.16 og skal sikre at alle nyansatte arbeidstakere i henhold til definisjonen skal dokumentere en norskkompetanse minst på nivå med B1. For arbeidstakere med minimum 3-årig høyskoleutdannelse er kravet på nivå med B2. Ønsket krav for ledere er nivå C1, minimum B2. Alle ledere har ansvar for å ansette personer med tilstrekkelig norskkompetanse for arbeidstakere med brukerkontakt. Ansettelse skal være i henhold til regelens formål.»

Barnehagenes kontorfellesskap kontrollerer om det foreligger dokumentasjon på norskkunnskaper ved nyansettelser i de kommunale barnehagene. Leder vurderer de norskspråklige ferdighetene gjennom intervju.

Rådmannen vil også vise til to politiske saker som gjelder krav om norskkompetanse:

Sak til hovedutvalg for bistand og omsorg 24.08.2016, sak [065/16](#) omhandler nye krav til norskferdigheter i pleie- og omsorgstjenesten. Her står det:

«Bærum kommune har valgt å fortsette å stille krav om Norskprøve B1 for helsefagarbeidere og ufaglærte, da det vurderes tilstrekkelig i forhold til de arbeidsoppgavene som skal løses på dette nivået. Ut fra tilgangen på faglært arbeidskraft mener Rådmannen også at Norskprøve B1 er rett nivå for å kunne skaffe til veie nok kvalifisert arbeidskraft i tiden fremover. Strengere krav til språkferdigheter kan gi rekrutterings utfordringer. Norskprøve B1 er på nivå med videregående skolen, mens Norskprøve B2 er akademisk norsk som ligger på høgskolenivå.

Etter et år vil det bli evaluert om det nye kravet om Norskprøve B2 for høgskolegruppen har fungert som forventet, og om det fortsatt er tilstrekkelig å kreve Norskprøve B1 for helsefagarbeidere og ufaglærte.»

I sak til utvalg for samarbeid i møte 21.09.16 sak [033/16](#) er krav om norskkompetanse ved tilsetting tema, herunder muligheten for å fravike kravet om språkforståelse på B1-nivå for nyansatte, som ikke skal arbeide direkte brukerrettet, og for studenter og andre som trenger arbeidspraksis.

Med hilsen

Erik Kjeldstadli
rådmann

Siri Opheim
controller

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ikke signatur

REVISJONENS BEMERKNINGER

Revisjonen har ingen bemerkninger til rådmannens høringssvar.